

EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 21.9.2012.
COM(2012) 530 final

2012/0260 (COD)

Priekšlikums

**EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,
ar kuru groza Padomes Direktīvu 2001/110/EK, kas attiecas uz medu**

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Priekšlikums grozīt Direktīvu 2001/110/EK, kas attiecas uz medu¹, izstrādāts šādiem mērķiem:

- (a) pielāgot Komisijas spēkā esošās īstenošanas pilnvaras noteikumiem, ko paredz Līgums par Eiropas Savienības darbību (LESD), un
- (b) ņemot vērā Eiropas Savienības Tiesas spriedumu lietā C-442/09² un neskarot Regulas (EK) Nr. 1829/2003 par ģenētiski modificētu pārtiku un barību³ piemērošanu attiecībā uz medu, kas satur ģenētiski modificētus (ĢM) putekšņus, nepārprotami paskaidrot, ka putekšņi ir medum raksturīgs komponents, nevis medus sastāvdaļa.

Priekšlikuma pamatojums un mērķi

- (a) Priekšlikuma mērķis ir spēkā esošās īstenošanas pilnvaras, kas Komisijai piešķirtas ar Direktīvu 2001/110/EK, saskaņot ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 290. un 291. pantā noteikto dalījumu Komisijai deleģētajās pilnvarās un Komisijai piešķirtajās īstenošanas pilnvarās un piešķirt Komisijai papildu deleģētās pilnvaras.

Līgumā nodalītas Komisijai deleģētās pilnvaras pieņemt vispārēji piemērojamus nelegislatīvus aktus (deleģētos aktus), lai papildinātu vai grozītu dažus nebūtiskus leģislatīvu aktu elementus, kā noteikts Līguma 290. panta 1. punktā, un Komisijai piešķirtās pilnvaras pieņemt vienādus nosacījumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu juridiski saistošos Savienības aktus (īstenošanas aktus), kā noteikts Līguma 291. panta 2. punktā. Deleģēto aktu gadījumā likumdevējs deleģē Komisijai pilnvaras pieņemt kvazileģislatīvus aktus. Ar īstenošanas aktiem saistītā situācija ir pavisam citāda. Proti, par juridiski saistošo Eiropas Savienības aktu īstenošanu galvenokārt atbild dalībvalstis. Tomēr, ja leģislatīvā akta piemērošanai nepieciešami vienādi īstenošanas nosacījumi, šādus aktus drīkst pieņemt Komisija. Pielāgojot Direktīvu 2001/110/EK jaunajiem Līguma noteikumiem, šis dalījums ir ņemts vērā.

Turklāt, kas arī attiecas uz Komisijai deleģēto pilnvaru pārskatīšanu pēc Lisabonas līguma stāšanās spēkā, iepriekšminētās direktīvas noteikumi ir rūpīgi pārskatīti, lai apzinātu iespējamās papildu vajadzības saistībā ar pilnvarām, kas Komisijai būtu piešķiramas saskaņā ar Līgumā paredzēto jauno klasifikāciju.

¹ OV L 10, 12.1.2002., 47. lpp.

² Lieta C-442/09: Tiesas (virspalāta) 2011. gada 6. septembra spriedums (*Bayerischer Verwaltungsgerichtshof* (Vācija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu) — *Karl Heinz Bablok u.c./Freistaat Bayern*; OV C 311, 22.10.2011., 7. lpp.

³ OV L 268, 18.10.2003., 1. lpp.

- (b) Atsaucoties uz *Bayerischer Verwaltungsgerichtshof* (Vācija) lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu saskaņā ar EKL 234. pantu (lieta C-442/09), Eiropas Savienības Tiesa pieņēma nolēmumu, ar kuru noteica, ka putekšņi medū ir uzskatāmi par sastāvdaļu Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 20. marta Direktīvas 2000/13/EK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz pārtikas produktu marķēšanu, noformēšanu un reklāmu⁴ 6. panta 4. punkta a) apakšpunkta izpratnē. Minētā Tiesas secinājuma pamatā bija tai iesniegto faktu novērtējums, kas liecināja, ka putekšņi medū galvenokārt nonāk biškopju darbības rezultātā — pēc centrifugēšanas, ko biškopji veic, lai iegūtu medu. Tomēr putekšņi nonāk stropā tikai bišu kustības rezultātā. Proti, putekšņi ir medū neatkarīgi no tā, vai biškopis medu iegūst centrifugējot vai ne. Tāpēc ir lietderīgi Direktīvā 2001/110/EK iekļaut skaidrojumu, ka putekšņi ir dabīgs medus komponents, nevis tā sastāvdaļa. Tomēr šāds skaidrojums neietekmēs Regulas (EK) Nr. 1829/2003 piemērošanu medum, kas satur ģenētiski modificētus (ĢM) putekšņus⁵, un jo īpaši tas neietekmēs Eiropas Savienības Tiesas nolēmumu, ka medu, kas satur ĢM putekšņus, var laist tirgū tikai tad, ja tam ir izdota atļauja saskaņā ar minēto regulu.

Ņemot vērā šos apsvērumus, ir sagatavots priekšlikuma projekts par grozījumiem Direktīvā 2001/110/EK.

Vispārīgais konteksts

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 290. un 291. pants izšķir divus dažādus Komisijas aktu veidus:

- LESD 290. pants atļauj likumdevējam deleģēt Komisijai “pilnvaras pieņemt vispārēji piemērojamus nelegislatīvus aktus, lai papildinātu vai grozītu dažus nebūtiskus leģislatīvu aktu elementus.” Tiesību akti, kurus Komisija pieņēmusi šādā veidā, Līgumā lietotajā terminoloģijā ir minēti kā “deleģētie akti” (290. panta 3. punkts).
- LESD 291. pants atļauj dalībvalstīm pieņemt visus valsts tiesību aktus, kas vajadzīgi, lai īstenotu juridiski saistošos Savienības aktus. Ja ir nepieciešami vienādi nosacījumi juridiski saistošo Savienības aktu īstenošanai, iepriekšējā teikumā minētie akti piešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras. Tiesību akti, ko Komisija pieņēmusi šādā veidā, Līgumā lietotajā terminoloģijā ir minēti kā “īstenošanas akti” (291. panta 4. punkts).

Padomes Direktīvā 2001/110/EK nav skaidri norādīts, vai putekšņi medū ir uzskatāmi par sastāvdaļu Direktīvas 2000/12/EK 6. panta 4. punkta a) apakšpunkta izpratnē. Tā kā šāda precizējuma direktīvā nebija, Eiropas Savienības Tiesa lietā C-442/09 pieņēma nolēmumu par to, ka, ņemot vērā tiesai iesniegto faktu novērtējumu, putekšņi ir uzskatāmi par medus “sastāvdaļu” Direktīvas 2000/13/EK 6. panta 4. punkta a) apakšpunkta izpratnē (sprieduma 79. pants). Šā nolēmuma sekas, *inter alia*, ir pienākums piemērot Direktīvā 2000/13/EK paredzētos marķēšanas noteikumus attiecībā uz sastāvdaļām un jo īpaši pienākums uz produkta etiķetes norādīt sastāvdaļu sarakstu (3. panta 1. punkta 2. apakšpunkts). Ņemot vērā

⁴ OV L 109, 6.5.2000., 29. lpp.

⁵ Proti, pēc Direktīvas 2001/110/EK grozīšanas, uz medu, kas satur ĢM putekšņus, joprojām attieksies minētās regulas 3. panta 1. punkta c) apakšpunkts kā uz “pārtiku, kas ražota no ĢMO”.

to, ka putekšņi dabīgā veidā ir medū un ka tie nonāk stropā bišu kustības rezultātā neatkarīgi no biškopja darbības, būtu lietderīgi Direktīvā 2001/110/EK nepārprotami minēt, ka putekšņi medū ir jāuzskata par komponentu, nevis par sastāvdaļu Direktīvas 2000/13/EK 6. panta 4. punkta a) apakšpunkta izpratnē. Tas, ka medus ir dabīga viela, kuru ražo medus bites un kam nedrīkst pievienot pārtikas sastāvdaļas, ir aprakstīts Medus standartu kodeksā⁶.

Šis grozījums nemaina Eiropas Savienības Tiesas spriedumu lietā C-442/09 par to, ka medus, kas satur ĢM putekšņus, ir Regulas (EK) Nr. 1829/2003 darbības jomā. Proti, pēc Direktīvas 2001/110/EK grozīšanas, uz medu, kas satur ĢM putekšņus, joprojām attieksies minētās regulas 3. panta 1. punkts kā uz “pārtiku, kas ražota no ĢMO”.

Spēkā esošie noteikumi priekšlikuma jomā

Attiecībā uz saskaņošanu piemērojams Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 290. un 291. pants.

Direktīvas 2000/13/EK 6. panta 4. punkta a) apakšpunktā “sastāvdaļa” definēta kā “jebkura viela, ieskaitot piedevas un fermentus, ko lieto pārtikas ražošanas vai sagatavošanas procesā un ko, tostarp arī izmainītā veidā, satur arī gatavā pārtika”.

Atbilstība pārējiem Savienības politikas virzieniem un mērķiem

Nepiemēro.

2. APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

Kas attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru saskaņošanu ar LESD, apspriešanās ar ieinteresētajām personām vai ārēju ekspertu atzinumu pieprasīšana, vai ietekmes novērtēšana nebija vajadzīga, jo priekšlikums ir starpiestāžu jautājums saistībā ar Lisabonas līguma stāšanos spēkā.

Runājot par putekšņu esamību medū, pirms Tiesas sprieduma galvenokārt dominēja šāda interpretācija — tekstā minēto iemeslu dēļ putekšņi tika uzskatīti par medus komponentu, nevis tā sastāvdaļu Direktīvas 2000/13/EK 6. panta 4. punkta a) apakšpunkta izpratnē. Tāpēc tika uzskatīts, ka sastāvdaļām piemērojamie Direktīvas 2000/13/EK marķēšanas noteikumi (*inter alia*, sastāvdaļu saraksts) nav attiecināmi uz medu. Grozījumi direktīvā, kas attiecas uz medu, tika ierosināti, lai paskaidrotu, ka putekšņi nav medus sastāvdaļa, tāpēc šo grozījumu sekas saistībā ar Direktīvā 2000/13/EK minēto marķēšanas noteikumu piemērošanu būs atgriešanās pie iepriekšējās prakses, kas dominēja pirms Tiesas sprieduma, neskarot Regulas (EK) Nr. 1829/2003 piemērošanu attiecībā uz medu, kas satur ĢM putekšņus. Tāpēc nav paredzams, ka ieinteresētajām personām radīsies būtiskas pārmaiņas, un nav vajadzības veikt ietekmes novērtējumu.

⁶ CODEX STAN 12-1981.

Komisija ir rīkojusi vairākas apspriešanās ar dalībvalstīm, jo īpaši Pārtikas aprites un dzīvnieku veselības pastāvīgajā komitejā, ar ieinteresētajām personām (tostarp ar biškopju asociācijām un NVO), jo īpaši Pārtikas aprites un dzīvnieku un augu veselības padomdevēju grupā un Biškopības padomdevēju grupā, un ar trešajām valstīm īpašās sanāksmēs, kas šim nolūkam tika organizētas pēc Tiesas sprieduma, kā arī dažādos Pasaules Tirdzniecības Organizācijas (PTO) forumos.

3. PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE ASPEKTI

Ierosināto pasākumu kopsavilkums

Apzināt deleģētās un īstenošanas pilnvaras, kas būtu jāpiešķir Komisijai saistībā ar Direktīvu 2001/110/EK, un noteikt atbilstošu procedūru šā akta pieņemšanai jaunajā juridiskajā kontekstā, kas izriet no LESD 290. un 291. panta stāšanās spēkā.

Paskaidrot, ka putekšņi medū nav uzskatāmi par sastāvdaļu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/13/EK 6. panta 4. punkta a) apakšpunkta izpratnē.

Juridiskais pamats

Līguma par Eiropas Savienības darbību 43. pants.

Subsidiaritātes princips

Priekšlikums ir ES un dalībvalstu kopīgā kompetencē. Ņemot vērā ierosinātā grozījuma tehnisko raksturu (noteikumu saskaņošana attiecībā uz Komisijas īstenošanas pilnvarām un skaidrojums, par ko uzskatāmi putekšņi), ar priekšlikumu negroza kompetences sadalījumu starp ES un dalībvalstīm, kā tas minēts grozītajā tiesību aktā, un tādējādi tas ir saskaņā ar subsidiaritātes principu.

Proporcionalitātes princips

Priekšlikuma mērķis ir precizēt ES tiesību aktus, apliecinot, ka putekšņi nav uzskatāmi par medus sastāvdaļu, bet gan tā komponentu, lai tiesību aktos pienācīgi ietvertu faktu, ka putekšņu esamība medū ir dabīga. Šajā kontekstā direktīvā, kas attiecas uz medu, ar priekšlikumu tiek ierosināts neliels tehniska rakstura grozījums, kura apjoms nepārsniedz minētā mērķa sasniegšanai vajadzīgos līdzekļus. Ņemot vērā Eiropas Savienības Tiesas nolēmumu, kas paredz spēkā esošo ES tiesību aktu interpretāciju, minētā mērķa sasniegšanai nav citu alternatīvu kā vien ES tiesību aktu grozīšana.

Turklāt spēkā esošo Direktīvā 2001/110/EK paredzēto Komisijas īstenošanas pilnvaru saskaņošana ar LESD paredzētajiem noteikumiem izriet no Lisabonas līguma pieņemšanas, tāpēc tā ir saskaņā ar proporcionalitātes principu.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,

ar kuru groza Padomes Direktīvu 2001/110/EK, kas attiecas uz medu

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 43. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu⁷,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas 2011. gada 6. septembra spriedumu lietā C-442/09⁸ putekšņi medū ir uzskatāmi par medus sastāvdaļu Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 20. marta Direktīvas 2000/13/EK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz pārtikas produktu marķēšanu, noformēšanu un reklāmu⁹ izpratnē. Tiesas spriedums bija balstīts uz apsvērumu, kura pamatā bija Tiesai iesniegtie fakti par to, ka putekšņi medū galvenokārt nonāk centrifugēšanas dēļ, kuru biškopji veic, lai iegūtu medu. Tomēr putekšņi nonāk stropā tikai bišu kustības rezultātā, un tie dabīgā veidā ir medū neatkarīgi no tā, vai biškopis medu iegūst centrifugējot vai ne. Tāpēc, neskarot to, kā attiecībā uz ģenētiski modificētiem putekšņiem medū piemēro Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 22. septembra Regulu (EK) Nr. 1829/2003 par ģenētiski modificētu pārtiku un barību¹⁰, ir nepieciešams paskaidrot, ka putekšņi ir medus komponents un dabīga viela bez sastāvdaļām, nevis sastāvdaļa Direktīvas 2000/13/EK izpratnē. Tāpēc būtu attiecīgi jāgroza Padomes 2001. gada 20. decembra Direktīva, kas attiecas uz medu¹¹.
- (2) Ar Direktīvu 2001/110/EK Komisijai piešķirtas pilnvaras īstenot dažus tās noteikumus. Pēc Lisabonas līguma stāšanās spēkā šīs pilnvaras jāsaskaņo ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (Līgums) 290. pantu. Ir īpaši svarīgi, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī.

⁷ OV C [...], [...], [...]. lpp.

⁸ OV C 311, 22.10.2011., 7. lpp.

⁹ OV L 109, 6.5.2000., 29. lpp.

¹⁰ OV L 268, 18.10.2003., 1. lpp.

¹¹ OV L 10, 12.1.2002., 47. lpp.

Komisijai, sagatavojot un izstrādājot deleģētos aktus, jānodrošina attiecīgo dokumentu vienlaicīga, savlaicīga un atbilstīga nosūtīšana Eiropas Parlamentam un Padomei.

- (3) Lai nodrošinātu vienotu atbilstību, pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar Līguma 290. pantu būtu jāpiešķir Komisijai, kura pieņemtu metodes, ar ko varētu pārbaudīt medus atbilstību Direktīvas 2001/110/EK prasībām.
- (4) Direktīvas 2001/110/EK pielikumos ir iekļauti tehniski elementi, kurus, iespējams, vajadzēs pielāgot vai atjaunināt, ņemot vērā attiecīgo starptautisko standartu jaunākās prasības. Minētajā direktīvā Komisijai nav piešķirtas atbilstīgas pilnvaras, kas ļautu ātri pielāgot vai atjaunināt minētos pielikumus, ņemot vērā attiecīgo starptautisko standartu jaunākās prasības. Tāpēc, lai varētu konsekventi īstenot Direktīvu 2001/110/EK, Komisijai būtu jāpiešķir pilnvaras pielāgot vai atjaunināt minētās direktīvas pielikumus, ņemot vērā ne tikai tehnikas attīstību, bet arī attiecīgo starptautisko standartu jaunākās prasības.
- (5) Kopš tika pieņemta Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 28. janvāra Regula (EK) Nr. 178/2002, ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu¹², kura attiecas uz visiem pārtikas un barības ražošanas, pārstrādes un izplatīšanas posmiem Savienības un valsts līmenī, Savienības vispārīgos noteikumus par pārtiku tieši piemēro produktiem, uz kuriem attiecas Direktīva 2001/110/EK. Tāpēc Komisijai vairs nav nepieciešamas pilnvaras saskaņot minētās direktīvas noteikumus ar vispārīgajiem Savienības tiesību aktiem par pārtiku. Tādējādi noteikumi, ar kuriem piešķir šādas pilnvaras, būtu jāsvītro.
- (6) Attiecīgi, lai ņemtu vērā tehnikas attīstību un, ja vajadzīgs, starptautisko standartu jaunākās prasības, Komisijai būtu jāpiešķir pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar Līguma 290. pantu, lai pielāgotu vai atjauninātu ar produktu aprakstiem un definīcijām saistītos tehniskos aprakstus Direktīvas 2001/110/EK pielikumos.
- (7) Tādēļ attiecīgi būtu jāgroza Direktīva 2001/110/EK.
- (8) Tā kā grozījumi saistībā ar pielāgošanu Līgumam attiecas tikai uz Komisijas pilnvarām, dalībvalstīm tie nav jātransponē,

IR PIENĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Direktīvu 2001/110/EK groza šādi:

- 1) direktīvas 2. pantu papildina ar šādu punktu:

“5. Putekšņus, kas ir dabīgs, medum raksturīgs komponents, neuzskata par šīs direktīvas 1. pielikumā definēto produktu sastāvdaļu Direktīvas 2000/13/EK 6. panta 4. punkta izpratnē.”;
- 2) direktīvas 4. pantu aizstāj ar šādu:

¹² OV L 31, 1.2.2002., 1. lpp.

“4. pants

Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 6.a pantu, lai noteiktu metodes, ar kurām var pārbaudīt medus atbilstību šīs direktīvas prasībām. Kamēr šīs metodes vēl nav pieņemtas, dalībvalstis, lai pārbaudītu atbilstību šīs direktīvas prasībām, ja vien iespējams, izmanto starptautiski atzītas, validētas metodes, piemēram, metodes, kas apstiprinātas *Codex Alimentarius*.”;

- 3) direktīvas 6. pantu aizstāj ar šādu:

“6. pants

Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 6.a pantu, lai grozītu tehniskos aprakstus attiecībā uz nosaukumiem, produktu aprakstiem un definīcijām I pielikumā un medus sastāva kritērijiem II pielikumā, ņemot vērā tehnikas attīstību un — vajadzības gadījumā — starptautisko standartu jaunākās prasības.

6.a pants

1. Pilnvaras pieņemt šajā direktīvā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
 2. Pilnvaras pieņemt 4. un 6. pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz nenoteiktu laiku no (...). (*Publikāciju birojs ieraksta šā grozošā tiesību akta spēkā stāšanās dienu*).
 3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 4. un 6. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas norādīta lēmumā. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
 4. Tiklīdz Komisija pieņem deleģēto aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
 5. Saskaņā ar 4. un 6. pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divu mēnešu laikā no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus, vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas minēto termiņu pagarina par diviem mēnešiem.”;
- 4) direktīvas 7. pantu svīturo.

2. pants

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai līdz [datums] izpildītu 1. panta 1. punkta prasības. Tās nekavējoties paziņo Komisijai minēto tiesību aktu noteikumu tekstu.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos iekļauj atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāmas šādas atsauces.

2. Dalībvalstis dara zināmus Komisijai valsts tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņēmušas jomā, uz kuru attiecas šīs direktīvas 1. panta 1. punkts.

3. pants

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

4. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*